

RECHTSBESCHERMINGSKAART

tegenhanger van de zorgkaart - praktisch dossierinstrument ter voorkoming van verplichte zorg

Kernformule

Deze kaart is geen zelfbindingsverklaring, geen zorgweigering, geen toestemming tot verplichte zorg en geen afstand van rechten. Zij is een dossierinstrument waarin de betrokkene vooraf vastlegt wat stabiliseert, wat escaleert, welke vrijwillige alternatieven eerst moeten worden geprobeerd, welke grenzen gelden en hoe afwijking concreet moet worden gemotiveerd.

Doel

De gewone zorgkaart verzamelt wensen en voorkeuren bij zorg. Deze Rechtsbeschermingskaart doet iets preciezer: zij legt vast welke handelingen niet als 'zorg' mogen worden genormaliseerd zonder rechtsgrond, bewijs, hoor en wederhoor en toetsbare motivering. De kaart is bedoeld als bijlage bij zorgkaart, zorgplan, eigen plan van aanpak, advocaatdossier, pvp-dossier, klacht en schadeclaim.

Gebruik

- ☐ Vul concreet in. Noem feiten, data, namen, eerdere ervaringen en werkbare alternatieven.
- ☐ Stuur de kaart aan zorgverantwoordelijke, geneesheer-directeur, advocaat, pvp, huisarts en vertrouwd persoon. Vraag schriftelijke dossieropname.
- ☐ Gebruik de kaart niet om alle hulp af te wijzen, maar om vrijwillige hulp, rust, tegenspraak en minder ingrijpende routes vast te leggen.
- ☐ Actualiseer de kaart wanneer contacten, medicatie, woonsituatie, procedure of risico's veranderen.

Anti-frame

Deze kaart mag niet worden gelezen als bewijs van gebrek aan ziekte-inzicht, vijandigheid tegenover zorg of weigering van alle hulp. De juiste lezing is: betrokkene wil vrijwillige, respectvolle, proportionele ondersteuning en verzet zich tegen routinematige of onvoldoende gemotiveerde dwang.

1. Identiteit en documentstatus

Maak de kaart vindbaar. Gebruik dezelfde naam en datum in alle begeleidende e-mails of brieven.

Volledige naam		Geboortedatum	Datum kaart
Adres / woonplaats		Telefoon / e-mail	
Clientnummer / dossiernummer, indien gewenst	Zaaknummer / ECLI / procedure, indien bekend		
Zorgaanbieder / team	Zorgverantwoordelijke	Geneesheer-directeur	
Korte reden waarom ik deze kaart nu opstel			

2. Status: geen zelfbinding, geen toestemming, geen zorgweigering

Deze clauses moeten elke selectieve of vijandige lezing blokkeren.

- ☐ Deze kaart is geen zelfbindingsverklaring en mag niet worden gebruikt om verplichte zorg later eenvoudiger te maken.
- ☐ Deze kaart geeft geen toestemming voor opname, medicatie onder druk, separatie, afzondering, fixatie, woningbetreding, vervoer onder dwang, politie-inzet of andere vormen van verplichte zorg.
- ☐ Deze kaart is geen weigering van vrijwillige hulp. Zij vraagt juist om hulp zonder vernedering, dreiging, dwang of procedurele kortsluiting.
- ☐ Geen enkele passage mag geïsoleerd worden gebruikt als bewijs van psychische stoornis, ernstig nadeel, wilsonbekwaamheid of gebrek aan ziekte-inzicht.
- ☐ Bij twijfel geldt de uitleg die lichamelijke integriteit, persoonlijke levenssfeer, hoor en wederhoor, vrije wilsvorming en minst ingrijpende hulp het meest beschermt.
- ☐ Ik behoud mij het recht voor deze kaart te wijzigen, toe te lichten, in te trekken en in een procedure nader te duiden.

3. Praktische dossierkaart: wat men direct moet weten

Deze pagina kan als voorblad voorin het dossier worden geplaatst.

Eerste contactpersoon bij spanning	Telefoon	Rol / relatie
Advocaat	PVP	Huisarts / andere steun

Mijn drie belangrijkste instructies aan professionals:

1.
2.
3.

Wat moet men beslist niet doen zonder nadere motivering?

- ☐ onaangekondigd huisbezoek
- ☐ dreigende taal, bevelstaal of groepsdruk
- ☐ politie als standaardreactie op zorgconflict
- ☐ nachtelijke actie tenzij er aantoonbare acute nood is
- ☐ druk op medicatie zonder uitleg en alternatieven
- ☐ contact met derden zonder doel, noodzaak en verslag
- ☐ dossierfragmenten los citeren zonder mijn context
- ☐ mijn stilzwijgen of verijding als toestemming uitleggen

4. Wat mij stabiliseert

Leg concreet vast wat rust, herstel en vrijwillige medewerking bevordert.

- ☐ Rustige toon, normale afstand, geen groep tegenover mij
- ☐ Vooraf aankondigen wie komt, waarom en hoe lang
- ☐ Schriftelijke uitleg naast mondeling gesprek
- ☐ Tijd om advocaat, pvp of vertrouwd persoon te bellen
- ☐ Thuis blijven of naar een neutrale plek in plaats van kliniek
- ☐ Slaap, eten, douche, administratie en dagstructuur respecteren
- ☐ Keuze tussen gesprek, e-mail of telefoon
- ☐ Een gesprek beeindigen en later hervatten zonder dreiging
- ☐ Een onafhankelijke derde laten meelezen of aanwezig zijn
- ☐ Een concreet tijdpad met evaluatie en exit

Persoonlijke stabiliserende factoren: wat helpt bij mij echt?

Vrijwillige hulp die ik wel kan accepteren of overwegen

5. Wat mij escaleert

Dit deel is geen bedreiging maar een waarschuwing aan professionals: sommige interventies maken het probleem groter.

- ☐ Onverwachte of massale aanwezigheid van hulpverleners/politie
- ☐ Dreigen met opname, medicatie, politie of rechtbank
- ☐ Niet luisteren, door elkaar praten of mij niet laten uitspreken
- ☐ Mij vernederen, kleineren of psychiatrisch framen voordat feiten zijn besproken
- ☐ Mijn woning binnendringen of mijn veilige ruimte doorbreken
- ☐ Verhorend gesprek in plaats van gelijkwaardig gesprek
- ☐ Geen toegang tot advocaat/pvp/vertrouwd persoon
- ☐ Slechte verstaanbaarheid, microfoonproblemen of digitaal haperende zitting
- ☐ Medicatie presenteren als voldongen feit
- ☐ Dossierfouten blijven herhalen nadat ik ze heb betwist

Mijn concrete escalatietriggers en eerdere ervaringen

Signalen die anderen verkeerd kunnen interpreteren en hoe ze wel begrepen moeten worden

6. Alternatievenladder: eerst dit, pas daarna zwaarder

De instelling moet kunnen uitleggen waarom iedere lichtere stap onvoldoende was.

Stap 1 - rust	Laat mij slapen, eten, douchen, ordenen, wandelen, bellen of schriftelijk reageren. Spreek een concreet later moment af.
Stap 2 - contact	Benader mij via gekozen kanaal: telefoon, e-mail, brief, vertrouwd persoon, advocaat of pvp.
Stap 3 - gesprek	Voer een kort, afgebakend gesprek met maximaal twee personen, duidelijke agenda en verslag.
Stap 4 - vrijwillige hulp	Bied vrijwillige ondersteuning aan: afspraak, time-out, huisarts, crisisbed vrijwillig, praktische hulp, medicatieoverleg, second opinion.
Stap 5 - schriftelijke beoordeling	Leg feiten, risico's, alternatieven en mijn reactie schriftelijk vast voordat men een dwangroute start.
Stap 6 - rechtsroute	Alleen bij concreet, actueel en onderbouwd ernstig nadeel: advocaat/pvp inschakelen en formele rechtswaarborgen respecteren.

Mijn eigen alternatieven voor opname of verplichte zorg

7. Grenzen bij zorg, opname, medicatie en toezicht

Aanvinken betekent: dit accepteer ik niet vooraf; afwijking vereist concrete rechtsgrond en motivering.

- ☐ Gedwongen medicatie of medicatiedruk
- ☐ Depotmedicatie zonder vrije, actuele instemming
- ☐ Opname of voortzetting opname als oplossing voor een communicatieconflict
- ☐ Separatie, afzondering, fixatie of insluiting
- ☐ Fouillering, visitatie of intieme controle
- ☐ Afname telefoon, laptop, documenten of communicatiemiddelen
- ☐ Contactverbod of blokkeren van advocaat/pvp/vertrouwd persoon
- ☐ Onvrijwillig vervoer of politiebegeleiding
- ☐ Woningbetreding of deurforcering
- ☐ Gebruik van politiegegevens zonder dat ik ze mag zien en betwisten
- ☐ Diagnose of risicotaxatie zonder mijn eigen lezing en bijlagen
- ☐ Gebruik van oude incidenten zonder actuele relevantie

Specifieke grenzen, uitzonderingen of voorwaarden die voor mij gelden

Medicatie: wat hielp, wat schaadde, welke bijwerkingen zijn relevant?

8. Procedurele waarborgen bij dreigende Wvggz

Gebruik dit als checklist zodra een crisismaatregel, voortzetting of zorgmachtiging dreigt.

- ☐ Ik wil onmiddellijk mijn advocaat kunnen spreken en alle stukken ontvangen.
- ☐ Ik wil de pvp kunnen spreken zonder toezicht, druk of haast.
- ☐ Ik wil dat medische verklaring, zorgplan, zorgkaart, politie-informatie en bevindingen geneesheer-directeur volledig beschikbaar zijn.
- ☐ Ik wil tijd om schriftelijk te reageren en bijlagen in te brengen.
- ☐ Ik wil dat mijn eigen plan van aanpak of alternatief plan serieus wordt onderzocht voordat verplichte zorg wordt gevraagd.
- ☐ Ik wil dat de rechter of beslisser mijn kernbezwaren samenvat en controleert of ik verstaanbaar ben gehoord.
- ☐ Technische problemen, microfoonproblemen, akoestiek of digitale storingen mogen niet voor mijn risico komen.
- ☐ Elke vorm van verplichte zorg moet afzonderlijk worden getoetst op noodzaak, proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en duur.
- ☐ Afwijking van deze kaart moet schriftelijk en per onderdeel worden gemotiveerd.

Mijn procedurele kernbezwaren of vaste punten voor advocaat/pvp

9. Bewijs- en motiveringsclausule

Deze pagina maakt van de kaart dossiERMunitie: wie afwijkt, moet uitleggen waarom.

Wanneer men toch verplichte zorg overweegt, verlang ik dat ten minste wordt vastgelegd:

- ☐ welke concrete gedraging, met datum, tijd, plaats en bron, het vermeende risico draagt
- ☐ wat feitelijke waarneming is en wat interpretatie, diagnose of conclusie is
- ☐ welk ernstig nadeel actueel en specifiek wordt gesteld
- ☐ waarom dit nadeel niet door vrijwillige alternatieven kan worden voorkomen
- ☐ welke alternatieven uit deze kaart concreet zijn geprobeerd en met welk resultaat
- ☐ waarom de voorgestelde dwang minder schadelijk zou zijn dan het vermeende nadeel
- ☐ wie het besluit nam, wanneer, op basis van welke informatie en met welke tegeninformatie
- ☐ hoe mijn eigen lezing, bijlagen en bezwaren zijn meegewogen
- ☐ waarom eventuele politie-inzet, woningbetreding of onvrijwillig vervoer noodzakelijk en proportioneel zou zijn

Feiten uit mijn dossier die ik betwist of die context nodig hebben

Bijlagen, getuigen of documenten die moeten worden meegewogen

10. Contactprotocol en privacy

Contactpersonen zijn steun en context, geen drukmiddel.

Advocaat	Telefoon / e-mail	Wanneer bellen?
PVP	Telefoon / e-mail	Wanneer bellen?
Vertrouwd persoon 1	Relatie	Telefoon / e-mail
Vertrouwd persoon 2	Relatie	Telefoon / e-mail

- ☐ Informeer mijn advocaat/pvp direct bij iedere stap richting dwang, crisismaatregel, zorgmachtiging of politie-inzet.
- ☐ Benader contactpersonen niet om druk op mij uit te oefenen, maar om feiten, context en de-escalatie te bevorderen.
- ☐ Maak een verslag van ieder overleg met derden over mij: wie, wanneer, doel, inhoud en gevolg.
- ☐ Deel niet meer persoonsgegevens dan noodzakelijk en respecteer mijn persoonlijke levenssfeer.

Wie mag juist niet worden benaderd, of alleen onder voorwaarden?

11. Woning, politie en vervoer

Deze clausules zijn bedoeld tegen institutionele escalatie: zorg mag niet via politie worden afgedwongen zonder strikte noodzaak.

- ☐ Mijn woning is mijn plaats van herstel en persoonlijke levenssfeer. Huisbezoek moet aangekondigd, vrijwillig, doelgericht en begrensd zijn.
- ☐ Politie hoort geen standaardinstrument te zijn bij zorgconflict, gemiste afspraak, boosheid, vermijding of juridisch verweer.
- ☐ Bij politiecontact verlang ik rustige uitleg van bevoegdheid, reden, naam/dienstnummer en mogelijkheid tot contact met advocaat of vertrouwd persoon.
- ☐ Deurforcering, overheersing of vervoer onder dwang mag niet als zorglogistiek worden genormaliseerd.
- ☐ Als politie-inzet achteraf onnodig of disproportioneel blijkt, wil ik dat dit wordt vastgelegd voor klacht en schadevergoeding.
- ☐ Professionals moeten voorkomen dat hun eigen escalatie aan mij wordt toegeschreven als bewijs van gevaar.

Eerdere ervaringen met woning, politie, vervoer of kliniek die maken dat extra terughoudendheid nodig is

12. Verzoek tot dossieropname, bijlagen en ondertekening

Stuur deze pagina mee als begeleidende formele opdracht aan dossierhouders.

Formeel verzoek

Ik verzoek om deze Rechtsbeschermingskaart integraal, ongewijzigd en zichtbaar op te nemen in mijn dossier, zorgkaart, zorgplan of als bijlage daarbij. Ik verzoek om schriftelijke ontvangstbevestiging en om vermelding waar de kaart is opgeslagen. Bij iedere huidige of toekomstige Wvggz-stap verzoek ik dat deze kaart wordt meegezonden aan advocaat, pvp, geneesheer-directeur, officier van justitie en rechtbank, voor zover zij bij mijn zaak betrokken zijn.

Verspreiding en bijlagen

- ☐ Opgenomen in medisch dossier / EPD
- ☐ Toegevoegd aan zorgkaart of zorgplan
- ☐ Verzonden aan advocaat
- ☐ Verzonden aan pvp
- ☐ Verzonden aan geneesheer-directeur
- ☐ Verzonden aan huisarts
- ☐ Verzonden aan vertrouwd persoon
- ☐ Verzonden aan rechtbank / ingebracht in procedure
- ☐ Bijlage 1: eigen tijdlijn
- ☐ Bijlage 2: medicatie/bijwerkingen
- ☐ Bijlage 3: dossiercorrecties
- ☐ Bijlage 4: verklaring derde
- ☐ Anders:

Datum verzending

Wijze van verzending

Ontvangst bevestigd door

Ondertekening betrokkene / opsteller

Naam

Datum en plaats

Handtekening / paraaf

Getuige / vertrouwd persoon

Naam

Datum en plaats

Handtekening / paraaf

Ontvangen door / dossierhouder

Naam

Datum en plaats

Handtekening / paraaf

13. Korte voorbladkaart

Kopieer deze pagina eventueel los en voeg haar voorin het dossier toe.

RECHTSBESCHERMINGSKAART - VOORBLAD

Geen zelfbinding. Geen toestemming tot dwang. Geen zorgweigering.

Naam	Datum	Dossier/zaak
------	-------	--------------

Kern

Ik wil vrijwillige, respectvolle en proportionele ondersteuning. Ik verzet mij tegen verplichte zorg zolang minder ingrijpende alternatieven niet concreet, toetsbaar en aantoonbaar zijn geprobeerd of onderzocht. Deze kaart moet integraal worden meegewogen en mag niet selectief worden gebruikt.

Direct doen

- ☐ Bel advocaat/pvp/vertrouwd persoon voordat een dwangroute wordt gestart.
- ☐ Geef schriftelijke uitleg, stukken en tijd voor reactie.
- ☐ Gebruik rustige communicatie, geen dreiging en geen groepsdruk.
- ☐ Leg per onderdeel vast waarom vrijwillige alternatieven onvoldoende zouden zijn.

Niet zonder concrete rechtsgrond en motivering

- ☐ politie-inzet of woningbetreding
- ☐ gedwongen medicatie of depotmedicatie
- ☐ opname, separatie, afzondering of fixatie
- ☐ afname communicatie of blokkeren advocaat/pvp
- ☐ selectief citeren uit deze kaart

Mijn drie belangrijkste persoonlijke instructies

Laatste check: dit document is bedoeld als rechtsbescherming, niet als behandelopdracht aan de instelling en niet als toestemming tot enige vorm van verplichte zorg.